

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Okresního soudu v Benešově se sídlem Benešov, Masarykovo nám. 223, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi tímto soudem a Městským úřadem v Benešově se sídlem Benešov, Masarykovo nám. 100, za účasti žalobkyně: R. a. s., a žalované R. S., ve věci žaloby na nahrazení projevu vůle, vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 12 C 187/2005,

t a k t o :

Návrh se odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 13. 2. 2006, doručeným dne 23. 3. 2006 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se Okresní soud v Benešově jako navrhovatel domáhal rozhodnutí negativního kompetenčního sporu, který vznikl mezi ním a Městským úřadem v Benešově – odborem výstavby, územního plánování a regionálního rozvoje (dále jen „stavební úřad“) ve věci žaloby na nahrazení projevu vůle.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Žalobou ze dne 5. 8. 2005 podanou u Obvodního soudu pro Prahu 9 se společnost R. a. s., jako žalobkyně domáhala, aby soud svým rozhodnutím nahradil projev vůle žalované R. S. a určil obsah smlouvy o zřízení věcného břemene. Žalobkyně a žalovaná v minulosti uzavřeli smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene (ta byla tedy smlouvou hlavní); ani poté, co žalobkyně opakovaně zaslala žalované návrh smlouvy hlavní, však žalovaná nereagovala, a smlouvu tak nebylo možno uzavřít.

Obvodní soud pro Prahu 9 vyslovil usnesením ze dne 11. 8. 2005 svou místní nepřislusnost a věc postoupil navrhovateli. Ten usnesením ze dne 7. 10. 2005 řízení o žalobě zastavil a vyslovil, že po právní moci rozhodnutí bude věc postoupena stavebnímu úřadu. Orgánem příslušným rozhodovat ve sporu účastníků o zřízení věcného břemene je podle něj právě tento úřad a o věci by mělo být rozhodováno ve správním řízení (§ 140 stavebního zákona); pravomoc soudu v této věci není dána.

Podáním ze dne 21. 10. 2005, doručeným navrhovateli dne 25. 10. 2005, vzala žalobkyně svou žalobu zpět.

Navrhovatel poté předložil věc stavebnímu úřadu; ten ji ale navrhovateli přípisem ze dne 8. 2. 2006 vrátil. Zdůraznil zejména, že stavební úřad je správním orgánem příslušným k vedení vyvlastňovacího řízení a k vydání rozhodnutí o vyvlastnění podle § 58 odst. 2 energetického zákona a § 108 – § 116 zákona č. 50/1976 Sb., stavebního zákona. Žaloba však navrhuje vydání rozhodnutí, kterým má být nahrazeno prohlášení vůle (§ 50a občanského zákoníku); k vydání takového rozhodnutí není stavební úřad (ani žádný jiný správní orgán) příslušný.

Navrhovatel nato předložil věc k rozhodnutí zvláštnímu senátu. Setrval na své argumentaci a žádal, aby zvláštní senát přičkl pravomoc k rozhodování ve věci stavebnímu úřadu.

Před zkoumáním vlastních argumentů obsažených v návrhu se zvláštní senát zabýval tím, zda jsou ve věci dány podmínky řízení; zjistil přitom, že navrhovatel není k návrhu aktivně legitimován.

Je nepochybné, že v obecném slova smyslu panuje mezi navrhovatelem a stavebním úřadem spor o to, kdo je příslušný ve věci rozhodnout, přičemž obě strany rozhodnout odmítají. Takový spor však ještě nutně nenaplnuje zákonné znaky negativního kompetenčního sporu ve smyslu § 1 odst. 2 věty druhé zákona č. 131/2002 Sb., v němž obě strany – slovy zákona – „*popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků*“. Ze zákonného textu plyne, že popírat svou pravomoc musejí obě strany; výkladem pak je nutno dovodit, že ono popření se u obou stran musí stát formální cestou: není jím tedy jakékoli vyjádření nevěle rozhodovat. Pro formu popření je určující, ve které fázi právní pře k ní dochází. Předloží-li účastníci řízení svůj spor vůbec poprvé orgánu veřejné moci, a ten usoudí, že k rozhodování o věci není příslušný, je jeho povinností rozhodnout o zastavení řízení, odložení věci či odmítnutí podání – podle pravidel předepsaných příslušnými procesními řády – a zároveň vyslovit, kterému orgánu se věc postupuje, případně poučit účastníka o tom, u kterého orgánu má svůj nárok uplatnit. Pokud však i orgán, k němuž se věc dostala jako ke druhému v řadě, odmítá ve věci rozhodnout, musí svou pravomoc popřít kvalifikovaně. Není na místě, aby i on s návrhem naložil stejně jako orgán prvý: v takovém případě by totiž účastník, aby se domohl řešení své věci, musel podat návrh zvláštnímu senátu sám. Takový postup je sice právně možný, ale slouží jen jako krajní řešení, například tehdy, pokud by druhý orgán neměl povědomí o vzniklé kompetenční nejasnosti (k tomu srov. rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 14. 8. 2006, čj. Konf 64/2005-33, publikované pod č. 967/2006 Sb. NSS). V naprosté většině případů je však druhý orgán o věci informován; v takovém případě se mu nabízí jediná možnost, jak účinně a řádnou formou popřít svou pravomoc, a sice podat návrh na řešení kompetenčního sporu ke zvláštnímu senátu.

Aplikováno na projednávanou věc to znamená, že stavební úřad pochybil, pokud věc vrátil přípisem navrhovateli: místo toho měl sám podat návrh ke zvláštnímu senátu (k tomu srov. rozhodnutí zvláštního senátu publikované pod č. 770/2006 Sb. NSS). Jeho nesprávným postupem se věc opět dostala k tomu, kdo už svou pravomoc řádně popřel vydáním usnesení o zastavení řízení a postoupení věci. Vydáním tohoto usnesení vyčerpал navrhovatel veškeré formálně procesní možnosti k popření své pravomoci (ke dni nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení se ostatně věci zprostil a neměl již právní důvod k jakékoli další dispozici s ní); následující krok k vyřešení kompetenčního sporu pak mohl učinit jen ten, jemuž byla věc postoupena, tedy stavební úřad. (Toto pravidlo by se přitom uplatnilo při jakémkoli pořadí orgánů: kdyby se účastníci nejprve obrátili na stavební úřad, ten by se jejich věcí odmítl zabývat a odkázal je na soud, měl by návrh ke zvláštnímu senátu podat soud.) Postup navrhovatele, který sám předložil zvláštnímu senátu kompetenční spor, je přitom i vnitřně rozporný: není totiž rozumného důvodu pro to, aby se orgán státní moci, který svou pravomoc autoritativně popřel, domáhal u zvláštního senátu jakéhosi ujištění o tom, že jeho rozhodnutí platí. Stavební úřad, jemuž byla věc postoupena, byl povinen buď rozhodnutí navrhovatele respektovat, nebo je zpochybnit návrhem u zvláštního senátu; nic z toho však neučinil. To mu měl navrhovatel vytknout a neformálně vrácenou věc mu opětovně předložit s případným poučením o dalších

krocích; nesprávný postup stavebního úřadu však nemohl zhojit tím, že podá návrh ke zvláštnímu senátu sám, a popře tak svou pravomoc podruhé.

Jediným orgánem veřejné moci, který může v této věci podat návrh zvláštnímu senátu, je proto stavební úřad; návrh Okresního soudu v Benešově byl tedy podán osobou k tomu neoprávněnou. Proto zvláštní senát v souladu s § 4 zákona č. 131/2002 Sb. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního návrh odmítl.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. ledna 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu